

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра конституційного, міжнародного та адміністративного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАВО І ПОЛІТИКА МІЖНАРОДНИХ СУДІВ ТА ТРИБУНАЛІВ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-наукова програма «Міжнародне та європейське право»

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 7 від 27 січня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Право і політика міжнародних судів і трибуналів
Викладач (-і)	Бурлак Оксана Василівна
Контактний телефон викладача	+38 (0342) 596134
Е-mail викладача	oksana.burlak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://test-d-learn.pnu.edu.ua/ https://test-d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/27ea0c0a00408002c9ee
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, <i>розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри</i> https://kkmtap.pnu.edu.ua/графіки/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту курсових робіт, індивідуальних науково-дослідних завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Сучасне міжнародне право вимагає вирішення спірних питань між державами тільки мирними засобами. Якщо за допомогою дипломатії цього не вдається досягти, то сторони конфлікту можуть вдаватися до послуг міжнародних судів, трибуналів та арбітражних установ. Завдяки цим органам міжнародний правопорядок набуває більшої стабільності, через них реалізується принцип верховенства права у міжнародних відносинах.</p> <p>Міжнародне судочинство здійснює вплив на розвиток міжнародного права, зокрема шляхом тлумачення та роз'яснення положень міжнародно-правових норм. Рішення міжнародних судів сприяють формальному закріпленню правових норм та визнанню звичаїв як джерела права.</p> <p>Україна підписала і ратифікувала міжнародні угоди щодо утворення тих чи інших міжнародних судових інституцій. Наша держава, її органи та громадяни виступають учасниками відповідних судових процесів. Представники України є судьями у міжнародних судах, забезпечують функціонування міжнародного судочинства.</p> <p>Вивчення дисципліни «Право і політика міжнародних судів і трибуналів» дає можливість визначати основні тенденції розвитку</p>	

міжнародного правосуддя, аналізувати позиції учасників міжнародного судочинства та їх вплив на міжнародне право, інтерпретувати рішення міжнародних судових установ, пояснювати вплив рішень міжнародних судів на міжнародні відносини, узагальнювати принципи побудови та розвитку системи міжнародного правосуддя.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти у результаті вивчення дисципліни повинні:

знати:

- етапи розвитку міжнародного правосуддя;
- класифікацію органів міжнародного правосуддя;
- основні принципи роботи міжнародних судових установ;
- структуру та склад міжнародних судових органів;
- юрисдикцію міжнародних судів, трибуналів та арбітражних установ;
- процедуру судочинства;
- правову природу судових рішень;
- виконання рішень міжнародних судових органів;
- особливості міжнародного кримінального правосуддя;
- процедуру здійснення міжнародного арбітражного провадження;
- справи за участю України в міжнародних судових органах

вміти:

- демонструвати здатність та готовність здійснювати правову експертизу міжнародних та національних актів у сфері реалізації міжнародно-правової відповідальності держав за порушення прав людини;
- працювати з джерелами і дослідженнями, знаходити в них необхідну інформацію;
- розуміти та здійснювати правозастосовчу діяльність;
- аргументовано доводити свою точку зору з міжнародно-правової проблематики, вільно оперувати юридичними дефініціями;
- здійснити оцінку міжнародно-правової ситуації, використовувати різні джерела безпосередньої й опосередкованої інформації для з'ясування потрібних обставин і фактів;
- самостійно вдосконалювати професійну майстерність шляхом безперервного поповнення своїх знань з урахуванням розвитку теорії та практики міжнародного судочинства.

Основними джерелами цієї навчальної дисципліни є міжнародні договори, судові регламенти, рішення міжнародних судових органів, міжнародні звичаї, національне законодавство.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою дисципліни є формування у студентів комплексного підходу до вивчення основ міжнародного судочинства, розуміння сучасних тенденцій розвитку міжнародного права через діяльність міжнародних судових органів.

Основними завданнями вивчення студентами дисципліни «Право і політика міжнародних судів і трибуналів» є засвоєння ними знань щодо:

- історії розвитку міжнародного правосуддя;
- діяльності Міжнародного Суду ООН;
- юрисдикції Європейського суду з прав людини;
- специфіки роботи Суду ЄС;
- особливостей функціонування міжнародних кримінальних судів (трибуналів);
- роботи міжнародних арбітражних судових органів (Міжнародного центру врегулювання інвестиційних спорів, Лондонського арбітражного третейського суду, Арбітражного інституту Торгової палати м. Стокгольм та ін.).

4. Програмні компетентності та результати навчання

Програмні компетентності:

ІК: здатні розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

ЗК1: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК2: здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК3: знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ЗК6: навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;

СК1: здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК2: знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів;

СК3: повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи;

СК5: здатність застосовувати знання засад і змісту інститутів міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного

права;

СК6: знання і розуміння основ права Європейського Союзу;

СК8: знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права;

СК12: здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції;

СК13: здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності;

СК14: здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації;

СК15: здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування;

СК16: здатність до логічного, критичного та системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання:

1. проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел;
2. формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми;
3. давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю;
4. використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин;
5. доносити до респондента матеріал з певних проблематики доступно і зрозуміло;
6. вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних;
7. демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права;
8. пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів;
9. готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку, зробленого у різних правових ситуаціях;
10. надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс	Нормативний
---------	---------------	------	-------------

		(рік навчання)	/	
2	081 Право	3	вибірковий	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		кількість год.		
		лекції	заняття	сам. роб.
Тема №1. Основи діяльності міжнародних судів та трибуналів		2	4	12
Тема №2. Міжнародний Суд ООН		2	2	8
Тема №3. Європейський суд з прав людини		2	4	12
Тема №4. Суд Європейського Союзу		2	2	8
Тема №5. Міжнародні кримінальні суди (трибунали)		2	4	12
Тема №6. Міжнародні арбітражні судові органи		2	2	8
ЗАГ.:		12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Загальна система оцінювання навчальної є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.4 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, зі змінами – <i>текст розміщений на інформаційному стенді та сайті Інституту</i></p> <p>https://law.pnu.edu.ua/%d0%bd%d0%be%d1%80%d0%bc%d0%b0%d1%82%d0%b8%d0%b2%d0%bd%d1%96-%d1%82%d0%b0-%d0%bb%d0%be%d0%ba%d0%b0%d0%bb%d1%8c%d0%bd%d1%96-%d0%b0%d0%ba%d1%82%d0%b8/</p>			
Вимоги до письмових робіт	<p>Контроль засвоєння знань та навичок, що базуються на лекційному матеріалі, здійснюється шляхом написання студентами контрольної роботи (у розгорнутій та/або тестовій формі). За опрацювання тем, визначених для семінарських занять, студент може отримати максимально 30 балів.</p> <p>Навики роботи із науковою літературою, вміння аналізувати знайдені матеріали, робити висновки та узагальнення студенти реалізують шляхом написання індивідуальних робіт у формі реферату або характеристики нормативно-правового акту. Індивідуальна робота оцінюється максимально у 20 балів. (з них - оформлення роботи оцінюється від 1 до 10-ти балів; захист роботи відповідно також - від 1 до 10 балів).</p> <p>Реферат оформляється обсягом від 10 до 12 сторінок.</p>			

	<p>Зазначаються структурні частини: вступ, план, основний текст (зміст питань), висновки, список використаних джерел. Реферати пишуть на основі обраних з переліку тем індивідуальних завдань, які оновлюються щороку та розміщені на кафедрі і кафедральному сайті.</p> <p>Характеристика нормативно-правового акту полягає в описі даного документу: дати прийняття, набрання чинності; характеристика структури; розкриття його змісту.</p> <p>Контроль самостійної роботи студентів здійснюється у письмовій (у розгорнутій та/або тестовій) формі та максимально оцінюється у 10 балів.</p>
<p>Семінарські заняття</p>	<p>Оцінюються за 4-рівневою шкалою (від 2 до 5):</p> <ul style="list-style-type: none"> - «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок; - «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу; - «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю; - «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані. <p>У кінці семестру сума всіх оцінок ділиться на кількість оцінок, далі вона ділиться на 10 та множиться на 4. Система оцінювання описана у Положенні про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності</p>

	<p>студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, <i>текст розміщений на інформаційному стенді та сайті Інституту</i></p> <p>https://law.pnu.edu.ua/%d0%bd%d0%be%d1%80%d0%bc%d0%b0%d1%82%d0%b8%d0%b2%d0%bd%d1%96-%d1%82%d0%b0-%d0%bb%d0%be%d0%ba%d0%b0%d0%bb%d1%8c%d0%bd%d1%96-%d0%b0%d0%ba%d1%82%d0%b8/</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>1. Відсутність пропусків занять.</p> <p>2. Наявність підсумкової оцінки (в балах) за семінарські заняття, бали за теми, винесені на лекційні заняття, бали за індивідуальну роботу, бали за самостійне опрацювання додаткової літератури.</p> <p>Семінарські заняття – 40 балів</p> <p>Бали за теми, винесені на лекційні заняття – 30 балів</p> <p>Бали за індивідуальну роботу – 20 балів</p> <p>Бали за самостійне опрацювання додаткової літератури – 10 балів</p> <p>Максимальна кількість балів – 100 балів</p>
Підсумковий контроль	<p>Форма здачі контрольної роботи: розгорнута та/або тестова.</p> <p>Структура білета:</p> <ul style="list-style-type: none"> - при письмовій формі – за кожне завдання виставляється відповідна кількість балів, яка зазначена в білеті, якщо відповідь на питання неповна – проставляється відповідна частина балів із зазначеної. - при тестовому контролі знань в системі дистанційного навчання правильна відповідь на тестове завдання передбачає відповідні бали, які зараховуються студенту автоматично.
7. Політика навчальної дисципліни	
<p><u>Письмові роботи:</u> очікується, що при написанні письмових робіт студенти мають проявити творче та аналітичне мислення, вміння аналізу суспільних процесів в контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв’язання, вміння проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел із відповідними посиланнями на використані джерела для запобігання плагіату.</p> <p><u>Академічна доброчесність:</u> очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/.</p> <p><u>Відвідування занять</u></p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Загалом, всі</p>	

студенти мають відвідувати лекції і практичні заняття курсу.

Пропуски семінарських (практичних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п. 5.1.2 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://law.pnu.edu.ua/організація-навчального-процесу/>).

8. Рекомендована література

1. Міжнародне судочинство/ за заг. ред. Акад.. НАН України. Київ: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2009. 26- с.
2. Міжнародне публічне право: підручник у 2 т./ за заг. ред. В.В. Мицика. 2-ге вид. змін. Харків: Право, 2020. Т1. Основи теорії. 416 с.
3. Сироїд Т. Л. Міжнародне публічне право : підручник. Одеса : Фенікс, 2018. 744 с.
4. Кононенко В. П. Вирішення територіальних спорів Міжнародним Судом ООН: теорія і практика : монографія.. Київ-Одеса : Фенікс, 2018. 438 с.
5. Захист прав людини. Рішення Європейського суду з прав людини у сфері кримінального судочинства : зб. судової практики / уклад. А. О. - Київ : Юрінком Інтер, 2014. - 761 с.
6. Ковалів М. В., Тимчишин Т. М., Ніканорова О. В. Основи права Європейського Союзу: навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. 212 с.
7. Енциклопедія міжнародного права: у 3. Т./ редкол.Ю.С. Шемшученко, В.Н. Денисов та ін. Київ: Академперіодика, 2019.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних розробках.

Викладач:

Оксана Бурлак

доцент кафедри конституційного, міжнародного та адміністративного права
навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника